

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลขนาน
อำเภอปากพั่น จังหวัดนครศรีธรรมราช

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลขนานนก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยให้ถือปฏิบัติ ตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด และกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามหนังสือที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้การบริหารจัดการ ความเสี่ยงเป็นไปตามเจตนารมณ์ มาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๖ ที่กำหนดว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการ เพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

- (๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- (๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- (๑) เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดประโยชน์สุข แก่ประชาชน
- (๒) เพื่อป้องกันความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- (๓) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้น ในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
- (๔) เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง
- (๕) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- (๖) เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่าง เป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

๓. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

๓.๑ ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

๑. ภัยธรรมชาติ (Natural Environment)
๒. เศรษฐกิจ (Economic)
๓. การเมือง (Political) ๑.๔ สังคม (Social)
๔. เทคโนโลยี (Technological)

๓.๒ ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

๑. คณะผู้บริหาร/กลยุทธ์ในการบริหารองค์กร (Strategy)
๒. โครงสร้างองค์กร (Structure) ที่ไม่เหมาะสมกับการกิจ
๓. รูปแบบการปฏิบัติงาน (System) กระบวนการ /การบริหารจัดการ การกำหนด นโยบาย แผนงาน ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน
๔. บุคลากร (Staff) การจัดการทรัพยากรมนุษย์
๕. ทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skill) ของบุคลากรทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายประจำ
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานในองค์กร
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values) ของบุคลากรในองค์กรที่มีเป้าหมาย ทิศทางเดียวกัน ในอันที่จะปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนหากไม่มีค่านิยมร่วมกันแล้วก็จะเกิดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติราชการ

๔. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระการทำงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะ pre-decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทวน post-decision

๕. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

รูปแบบการประเมินความเสี่ยง ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) จำแนกได้ ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (S : Strategic Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนด นโยบาย แผนงาน โครงการ ไม่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้
๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (O: Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการ หรือหลักวิชาการ การไม่มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ
๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (F: Financial Risk) เป็นความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี ที่ไม่ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ หลักวิชาการที่กำหนดไว้ หรือไม่มีความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ การจงใจละเว้น ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ
๔. ความเสี่ยงด้านกฎหมายระเบียบหรือที่เกี่ยวข้อง(C: Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้หรือระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หนังสือสั่งการต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน หรือไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ สถานการณ์ ปัจจุบัน (ระเบียบล้าหลัง)

การบริหารจัดการความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission)

๑. สภาพแวดล้อมภายในขององค์กร (Internal Environment) เช่น นโยบายของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม อำนาจหน้าที่ ความรู้ความสามารถ ทักษะของบุคลากร กระบวนการบริหารงานทรัพยากร การบริหาร ระเบียบกฎหมาย สารสนเทศ การติดตามประเมินผล ฯลฯ

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

๓. การบ่งชี้เหตุการณ์หรือปัญหาที่จะเกิดขึ้น (Event Identification) เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน ทั้งในส่วนของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากภายในและภายนอกหน่วยงาน

๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการจำแนกและจัดลำดับการประเมินความเสี่ยงที่มีอยู่โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โดยสามารถประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน

๕. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) เป็นการดำเนินการหลังจากที่องค์กรสามารถบ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กรและประเมินความสำคัญของความเสี่ยง โดยนำความเสี่ยงไปแก้ไขด้วยวิธีการอันเหมาะสมด้วยวิธีการ ๔ วิธี ดังนี้

๕.๑ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk avoidance) หมายถึง การเลิกหรือไม่กระทำในอันที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือความเสี่ยง

๕.๒ การควบคุมความสูญเสีย (Risk reduction) มี ๒ วิธี คือ ๑) การป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ๒) การควบคุมความรุนแรงของความสูญเสียมิให้มีผลกระทบในวงกว้าง

๕.๓ การแบ่งความเสี่ยง (Risk Sharing) คือ วิธีการลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๕.๔ การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) คือ การยอมรับว่าการดำเนินงานขององค์กรมีความเสี่ยงในบางประเด็น เป็นความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ หรือน่าจะเกิดขึ้นน้อย โดยมีวิธีการหรือสามารถป้องกันได้ไม่เพิ่มความเสี่ยงยิ่งขึ้นจนไม่สามารถยอมรับได้

๖. กิจกรรมการควบคุม (Control Actives) คือการกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติต่างๆ ที่จะกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) คือ ระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารที่ดีมีคุณภาพ

๘. การติดตามประเมินผล (Monitoring) คือ การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงประจำองค์กรว่าระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ถือหรือปฏิบัติอยู่นั้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือไม่มีประเด็นใดสมควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือดีขึ้น

๖. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (fraud Triangle)

องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมทุจริต (The Fraud Triangle)

๗. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลขนานนา จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

๘. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๕ ขั้นตอน

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน
- ๒) การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลขนานนก จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ-อนุญาตของทางราชการ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต (know factor และ Unknow factor)

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknow factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ		
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ อันเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้ สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบน เพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น		✓
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจาก ผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับ การให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		✓
๓. การรับของขวัญ ของฝากจากบุคคลที่มา ติดต่อราชการ		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่		
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยได้รับ ผลประโยชน์จากคู่สัญญาของหน่วยงาน		✓
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบาย ของผู้บริหาร โดยได้รับผลประโยชน์ตอบแทน จากผู้บริหารหรือคู่สัญญาของหน่วยงาน		✓
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับ การปฏิบัติงาน มีการเรียกรับเงินหรือประโยชน์ อื่นใดเพื่อการปฏิบัติหน้าที่	✓	

เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknow factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ		
๑. จัดทำโครงการวงเงินงบประมาณไม่เกิน ๕ แสนบาท เพื่อใช้จัดซื้อจัดจ้างกับผู้รับจ้างที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทน		✓
๒. การเบิกจ่ายค่าตอบแทนอันเป็นเท็จ เช่นการเบิกค่าล่วงเวลา การเบิกค่าเช่าบ้าน การเบิกค่าเดินทางไปราชการ		✓
๓. ใช้ชื่อบุคคลอื่นมาเป็นคู่สัญญาแทนในการรับงานจากหน่วยงาน		✓

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลขนานนก กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

โอกาสเกิดการทุจริต (likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง / ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ด้านผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

๒.๑ ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	- แทบจะไม่มี

๒.๒ ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า

ตารางการประเมินระดับค่าความเสี่ยงการทุจริต

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ			
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น	๓	๒	๖
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจาก ผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๒	๓	๖
๓. การรับของขวัญ ของฝากจาก บุคคลที่มาติดต่อราชการ	๓	๒	๖
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่			
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยได้รับผลประโยชน์ จากคู่สัญญาของหน่วยงาน	๒	๒	๔
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้บริหาร หรือคู่สัญญาของหน่วยงาน	๒	๒	๔
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน มีการเรียกรับเงินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อการปฏิบัติหน้าที่	๒	๔	๘

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ			
๑. จัดทำโครงการวงเงินงบประมาณไม่เกิน ๕ แสนบาท เพื่อใช้จัดซื้อจัดจ้างกับผู้รับจ้างที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทน	๒	๓	๖
๒. การเบิกจ่ายค่าตอบแทนอันเป็นเท็จ เช่นการเบิกค่าล่วงเวลา การเบิกค่าเช่าบ้าน การเบิกค่าเดินทางไปราชการ	๒	๓	๖
๓. ใช้ชื่อบุคคลอื่นมาเป็นคู่สัญญาแทนในการรับงานจากหน่วยงาน	๒	๓	๖

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต โดยแบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการงานที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ ขึ้นไป
๓	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๑๐ - ๑๔
๒	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๕ - ๙
๑	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	น้อยกว่า ๕

ตารางการประเมินระดับความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ของราชการ				
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น		✓		
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		✓		
๓. การรับของขวัญ ของฝากจากบุคคลที่มาติดต่อราชการ		✓		
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่				
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยได้รับผลประโยชน์จากคู่สัญญา	✓			
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยได้รับผลประโยชน์จากผู้บริหารหรือคู่สัญญาของหน่วยงาน	✓			
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน มีการเรียกรับเงินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อการปฏิบัติหน้าที่		✓		
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ				
๑. จัดทำโครงการวงเงินงบประมาณไม่เกิน ๕ แสนบาท เพื่อใช้จัดซื้อจัดจ้างกับผู้รับจ้างที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทน		✓		
๒. การเบิกจ่ายค่าตอบแทนอันเป็นเท็จ เช่นการเบิกค่าล่วงเวลา การเบิกค่าเช่าบ้าน การเบิกค่าเดินทางไปราชการ		✓		
๓. ใช้ชื่อบุคคลอื่นมาเป็นคู่สัญญาแทนในการรับงานจากหน่วยงาน		✓		

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙
ของ องค์การบริหารส่วนตำบลขนานนก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ/ กระบวนการ	ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริต	ระดับความ เสี่ยง	มาตรการควบคุม หรือป้องกันความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	การอนุมัติ อนุญาตของทาง ราชการ	๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชน ตามลำดับอันเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือ การให้สิทธิพิเศษแก่คนบาง กลุ่ม หรือมีการติดสินบน เพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น	ปานกลาง	๑. โครงการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และ จิตสำนึกป้องกันการ ทุจริตคอร์รัปชั่น ๒. จัดทำและ เผยแพร่คู่มือการ ให้บริการสำหรับผู้ ติดต่อหรือรับบริการ	๑.๑ ขออนุมัติดำเนิน โครงการ ๑.๒ ดำเนินโครงการ ๑.๓ สรุปและประเมินผล ๒.๑ แต่งตั้งคณะทำงาน ๒.๒ ดำเนินการจัดทำ/ เสนอผู้บริหารเห็นชอบ ๒.๓ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์	ม.ค. ๖๙ - มิ.ย.๖๙ ค.ค.๖๘ - มี.ค.๖๙	๒๐,๐๐๐ ไม่ใช่ งบประมาณ	นางสาววิไลวรรณ บุญชัย นางสาววิไลวรรณ บุญชัย
		๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษ จากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียม ปกติ เพื่อแลกกับการ ให้บริการ หรือการพิจารณา อนุมัติอนุญาต	ปานกลาง	๑. มาตรการจัดให้มี ระบบและช่องทาง รับเรื่องเรียนเกี่ยวกับ การทุจริตของ หน่วยงาน ทาง เว็บไซต์หลัก	๑.๑ แต่งตั้งคณะทำงาน ๑.๒ ดำเนินการจัดทำ/ เสนอผู้บริหารเห็นชอบ ๑.๓ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์	ค.ค.๖๘ - มี.ค.๖๙	ไม่ใช่ งบประมาณ	นางสาววิไลวรรณ บุญชัย

		๓. การรับของขวัญ ของฝาก จากบุคคลที่ มาติดต่อ ราชการ	ปานกลาง	๑. มาตรการ No Gift Policy	๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการ ๑.๒ ดำเนินการจัดทำ/ เสนอผู้บริหารเห็นชอบ และลงนามในประกาศ ๑.๓ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์	ต.ค.๖๘ – มี.ค.๖๙	ไม่ใช่ งบประมาณ	นางสาววิไลวรรณ บุญชัย
๒	การใช้อำนาจและตำแหน่ง หน้าที่	๑. ผู้บริหารดำเนินการตาม นโยบาย ของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ โดยได้รับ ผลประโยชน์จากคู่สัญญา	ต่ำ	๑. มาตรการแสดง เจตนาธรรมในการนำ หลักคุณธรรมมาใช้ ในการบริหารงาน ของผู้บริหารด้วยการ จัดทำแผนปฏิบัติการ ป้องกันการทุจริต เพื่อยกระดับ คุณธรรมและความ โปร่งใส	๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการ ๑.๒ ดำเนินการจัดทำ/ เสนอผู้บริหารเห็นชอบ และลงนามในประกาศ ๑.๓ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์	ต.ค.๖๘ – มี.ค.๖๙	ไม่ใช่ งบประมาณ	นางสาววิไลวรรณ บุญชัย
		๒. บุคลากรของหน่วยงาน ปฏิบัติตามนโยบายของ ผู้บริหาร โดยได้รับ ผลประโยชน์จากผู้บริหาร หรือคู่สัญญาของหน่วยงาน	ต่ำ	๑. โครงการพัฒนา ศักยภาพบุคลากร /ส่งบุคลากรของ หน่วยงาน ผู้บริหาร และสมาชิกสภา ท้องถิ่น เข้ารับการ อบรมเพื่อเข้าใจ และ	๑.๑ ขออนุมัติดำเนิน โครงการ/ส่งบุคลากรเข้า อบรม ๑.๒ ดำเนินโครงการ/ส่ง บุคลากรอบรม ๑.๓ สรุปและประเมินผล	ต.ค.๖๘ – ก.ย.๖๙	๕๐,๐๐๐	นางสาวนิจันท์ ต่างจิตร์

				ได้รับความรู้ด้าน กฎหมายและ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติงาน				
		๓. บุคลากรของหน่วยงาน ไม่ให้ความสำคัญกับการ ปฏิบัติงาน มีการเรียกรับเงิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อการ ปฏิบัติหน้าที่	ปานกลาง	๑. มาตรการส่งเสริม การปฏิบัติงานตาม ประมวลจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของ รัฐ	ผู้บริหาร/ ผู้บังคับบัญชาเน้นย้ำ ให้บุคลากรของ หน่วยงานถือปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรม อย่างเคร่งครัดตาม โอกาสต่างๆ เช่น ประชุมประเดือน เป็น ต้น	ต.ค.๖๘ – ก.ย.๖๙	ไม่ใช่ งบประมาณ	นางสาวนิจันท์ ต่างจิตร์
๓	ความเสี่ยงการทุจริตด้านการ ใช้งบประมาณ	๑. จัดทำโครงการวงเงิน งบประมาณไม่เกิน ๕ แสน บาท เพื่อใช้จัดซื้อจัดจ้างกับ ผู้รับจ้างที่ให้ผลประโยชน์ ตอบแทน	ปานกลาง	๑. โครงการฝึกอบรม ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	๑.๑ ขออนุมัติดำเนิน โครงการ ๑.๒ ดำเนินโครงการ ๑.๓ สรุปและประเมินผล	ต.ค.๖๘ – ก.ย.๖๙	๓๐,๐๐๐	นางสาววิไลวรรณ บุญชัย
		๒. การเบิกจ่ายค่าตอบแทน อันเป็นเท็จ เช่นการเบิกค่า ล่วงเวลา การเบิกค่าเช่าบ้าน การเบิกค่าเดินทางไปราชการ	ปานกลาง	๑. มาตรการส่งเสริม การปฏิบัติงานตาม ประมวลจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของ รัฐ	ผู้บริหาร/ ผู้บังคับบัญชาเน้นย้ำ ให้บุคลากรของ หน่วยงานถือปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรม อย่างเคร่งครัดตาม	ต.ค.๖๘ – ก.ย.๖๙	ไม่ใช่ งบประมาณ	นางสาวนิจันท์ ต่างจิตร์

					โอกาสต่างๆ เช่น ประชุมประเดือน เป็น ต้น			
		๓. ใช้ชื่อบุคคลอื่นมาเป็น คู่สัญญาแทนในการรับงาน จากหน่วยงาน	ปานกลาง	๑. มาตรการ ตรวจสอบการมีส่วน ได้ส่วนเสียกับผู้เสนอ ราคาหรือคู่สัญญา	๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการ ๑.๒ ดำเนินการจัดทำ/ เสนอผู้บริหารเห็นชอบ และลงนามประกาศใช้ ๑.๓ เผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ ถือปฏิบัติ	ต.ค.๖๘ – ธ.ค.๖๘	ไม่ใช่ งบประมาณ	นางสาวโสภิตา คงทอง